

ULTRASON NEDİR?

Ultrason işlemi, vücudun iç organlarını görmek için yüksek frekanslı ses dalgaları kullanır. Ses dalgaları o kadar yüksektir ki, insan kulağı bunları duyamaz. Ses dalgaları, (transduser adı verilen) el ile çalışan inceleme aygıtının (skenir) içindeki küçük, titreşim yapan bir kristalden vücudun iç organlarına yönlendirilir. Skenir, bir görüntü oluşturmak için, sesi yansıtır veya 'eko yapar'.

Bir ultrason işlemi, yüksek kalitede görüntüler oluşturmaz; fakat, yayılcı olmayıp, radyasyon da bulundurmaz. Karnın altında bulunan organların, pelvis içi organlarının ve göğüs dokusunun incelenmesinde yaygın olarak kullanılır.

Ultrason özellikle, hamilelikteki ve kadın pelvis içi organlarındaki anormallikleri ortaya çıkarmak için kullanışlıdır.

NASIL UYGULANIR?

Incelemeye başlamadan önce, derinin üzerine, ultrason dalgalarının, "transduser"den vücudun içine geçmesini sağlayacak, jöle kıvamında bir krem sürülür. İyi bir görüntü bulunana kadar, "transduser", derinin üzerinde gezdirilir. Sonunda, görüntüler kayıda geçerken, sözkonusu bölgede hareketsiz tutulur.

İDRAR TORBASININ DOLU OLMASI GEREKLİDİR?

Kadınlar hamile değilken, veya hamileliğin ilk haftalarında, rahim ve yumurtalıklar pelvisin derinliklerinde bulunur ve genellikle bağırsakla çevrilidirler. Bağırsakta bulunan gaz, ultrason'un geçmesine engel olur. Bu nedenle, pelvisin içini ve rahimi görmek mümkün olmaz. İdrar torbasında bir miktar idrar bulunması halinde, bağırsak ileri doğru itilir.

Hamileliğin ilerlediği, artık rahmin pelvisin dışına çıkmış olduğu dönemde, içinde bir miktar idrar bulunan idrar torbası rahmin alt kısmını görmeyi kolaylaştırır. Bu, plasentanın alçakta ve bebeğin önünde bulunmadığından emin olmamıza yardımcı olur. Modern aygıtlarla yapılan incelemede, idrar torbasının çok dolu olması gerekmez.

ULTRASON HASAR YARATIR MI?

Hamile kadınlarda ultrason, yaklaşık 30 yıldır kullanılmaktadır. Birçok araştırma grubu tarafından yapılan yoğun araştırmalara rağmen, ultrason'un, gelişmekte olan bebeğe veya anneye herhangi bir zarar verdiğine dair hiçbir kanıt bulunmamıştır. Bazı ülkelerde, her hamilelikte en az bir kez ultrason kontrolünden geçme, alışılmış bir durumdur; ve bu, tüm gelişmiş ülkelerde yaygın olarak kullanılır.

ULTRASON'DA HERHANGİ BİR SINIRLAMA VARMIDIR?

Hamilelik dönemlerinde çok değerli bilgiler sağlayabilmesine ve cenindeki birçok anormalliği ortaya çıkarabilmesine karşın, ultrason, her durumdaki tüm sorunlara kesin yanıt veremez. Ultrason, bir bebeğin, her ayrıntıda normal olacağını garanti edemez.

Vücutunda ağrı veya şişkinlik olan kadınların kontrollerinde olduğu gibi, diğer durumlarda, ultrason görüntüleri her zaman diğer testlerin sonuçlarıyla birlikte göz önüne alınmalıdır..

HAMİLELİKTE NEDEN ULTRASON KULLANILIR?

Hamilelik sırasında ultrason'la bir inceleme yapılmasının en yaygın nedenleri şunlardır:

- bir bebeğin doğumunun ne zaman olacağını belirlemek için
- hamileliğin ilk dönemlerinde kanama olup olmadığını ve hamileliğin normal sürüp sürmediğini anlamak için
- birden fazla cenin (bebek) olup olmadığını anlamak için
- hamileliğin ilerleyen dönemlerinde kanama olup olmadığını anlamak için. İnceleme, plasentanın pozisyonunu gösterir
- bebeğin fiziksel gelişimini kontrol etmek için ve mümkün olabildiğince, herhangi bir anormallik bulunmadığından emin olmak için
- hamileliğin ilerleyen dönemlerinde, bebeğin, hamileliğin içinde bulunduğu dönemin gerektirdiği büyüklüğe ulaşıp ulaşmadığını anlamak için.

Hamilelik sırasında yapılan herhangi bir ultrason, yukarıdaki listede belirtilenlerin büyük bölümünü düzenli olarak kontrol edecektir.

Üçüncü aydan (15-16 haftadan) sonra, bebeğin kolları ve bacaklarıyla birlikte, omurgası, midesi, idrar torbası ve kalbinin de aralarında bulunduğu, birçok organı ayrıntılı olarak görülebilir.

Neyazık ki, bu inceleme sırasında “Down’s Sendromu”nu (mongolluk) teşhis etmek mümkün değildir. Ancak, diğer birçok anormallik önlenebilir. .

ULTRASON BAŞKA HANGİ BAKIMLARDAN YARDIMCI OLABİLİR?

Sürekli bir şekilde resim verdiği için, ultrason, vücudun derinliklerindeki bir bölgeye sokulan bir iğneyi yönlendirmede çok yardımcı olur. Amniyosentez (bebeğin etrafındaki sudan bir miktar alma) gibi bir işlem, iğneyi ultrasonla izleyerek gerçekleştirilir.

Hamile olmayan hastalarda, yumurtalığın üzerindeki kistlerde bulunan sıvı temizlenebilir ve “Invitro Fertilizasyon” (IVF) – suni dölleme tedavisinde yumurtalar, aynı yöntemle yumurtalıklardan toplanabilir.

RESİMLER NEYE BENZİYOR?

Ultrason, her seferinde sadece bir dilimin veya bölümün resmini verir. Bu, bir ekmekten alınmış bir dilime bakmak gibidir. Ekranda görülen resimler, bir seferde, bebeğin tamamını göstermez, ancak sadece bir dilimini gösterir. Bebeğin başını ve vücudunu gösteren bir resmin, aynı anda, bebeğin kollarını ve bacaklarını da göstermesi olası değildir. İnceleme sırasında, ekrandaki ilgili özellikleri size göstermek için her türlü gayret sarfedilecektir.

VAJİNAL İNCELEME NEDİR?

Hastaları, özel olarak şekil verilmiş bir sonda kullanarak, vajinanın içinden incelemek mümkündür. Hastanın idrar torbası boş olmalıdır. İnceleme amacıyla vajinaya, küçük bir skenir yerleştirilir.

Biraz rahatsızlık hissedilmekle birlikte, bu işlem cenine kesinlikle zarar vermez. Hamile olmayan veya hamileliğin ilk dönemlerinde bulunan hastalarda bu yöntem, genellikle daha iyi görüntü ve bu nedenle de daha fazla bilgi sağlar.